

BÀI 22:
XÃ HỘI VIỆT NAM TRONG CUỘC KHAI THÁC LẦN THỨ NHẤT
CỦA THỰC DÂN PHÁP.

1. Những chuyển biến về kinh tế

- 1897, chính phủ Pháp cử Pôn Đu-me sang làm toàn quyền Đông Dương để hoàn thiện bộ máy thống trị và tiến hành cuộc khai thác lần thứ nhất.

a. Mục đích:

- Vơ vét, bóc lột sức người, sức của .
- Biến Việt Nam thành thị trường riêng và làm giàu cho chính quốc

b. Nội dung khai thác:

- Nông nghiệp: Pháp đẩy mạnh chiếm đoạt ruộng đất, lập đồn điền trồng lúa, cà phê...
- Công nghiệp: Pháp đẩy mạnh khai thác tài nguyên thiên nhiên, nhất là khai thác mỏ (than đá, thiếc, kẽm...). Một số cơ sở công nghiệp dịch vụ, chế biến ra đời: điện nước, bưu điện...
- Giao thông vận tải: Pháp chú ý đến việc XD hệ thống giao thông (đường bộ, sắt, thủy...) vừa phục vụ công cuộc khai thác lâu dài, vừa phục vụ mục đích quân sự.
- Thương nghiệp: Pháp độc chiếm thị trường, nguyên vật liệu, thu thuế...

c. Tác động:

- Tích cực: Những yếu tố nền sản xuất TBCN du nhập vào nước ta. So với nền kinh tế Phong kiến có nhiều tiến bộ, của cải vật chất sản xuất được nhiều hơn.
- Tiêu cực:
 - o Tài nguyên thiên nhiên bị vơ vét cạn kiệt, Việt Nam trở thành thị trường tiêu thụ hàng hoá cho Pháp...
 - o Vẫn duy trì phương thức bóc lột PK trong mọi lĩnh vực...

2. Những chuyển biến về xã hội

Xã hội Việt Nam biến đổi sâu sắc: Giai cấp cũ vẫn tồn tại, giai cấp, tầng lớp mới ra đời.

- Giai cấp cũ:
 - o Địa chủ phong kiến
 - Đại địa chủ: Rất giàu có, câu kết bớ Pháp làm tay sai cho Pháp
 - Trung, tiểu địa chủ: ít nhiều có tinh thần chống Pháp
 - o Nông dân: Số lượng đông đảo, bị đế quốc phong kiến bóc lột, đời sống vô cùng khổ cực, một số bị phá sản trở thành công nhân.

• Giai cấp mới:

- o Công nhân: Họ vừa ra đời, còn non trẻ, số lượng ít. Họ bị ba tầng áp bức bóc lột. Họ sớm có tinh thần đấu tranh.
- o Tầng lớp tư sản: Xuất thân từ những người buôn bán, sĩ phu yêu nước tiến bộ. Họ bị thực dân Pháp cạnh tranh, chèn ép, thế lực yếu. Họ có ý thức dân tộc, là cơ sở để tiếp thu khuynh hướng dân chủ tư sản từ bên ngoài.
- o Tầng lớp tiểu tư sản: Họ là những tiểu chủ, tiểu thương, viên chức, học sinh, sinh viên... Họ bị bực đãi, đời sống bấp bênh. Họ có ý thức dân tộc, dễ tiếp thu tư tưởng tiến bộ từ bên ngoài.

=> **Tạo điều kiện bên trong cho cuộc vận động giải phóng dân tộc theo khuynh hướng mới ở đầu thế kỉ XX.**